

Eksters *Pica pica* en Amoervalken *Falco amurensis* rond Qinhuangdao: de vogelhoofdstad van China

Jos A. Vroege

In mei 2015 was ik voor het eerst van mijn leven in China. Met een groep Nederlandse vogelaars verbleef ik twee weken in Beidaihe en omgeving - door Martin Williams (2005) aangeduid als 'Bird Migration Hub of the Orient'. Wat ons na aankomst in Peking in de eerste plaats opviel, was het grote aantal Eksters. In de buurt van het vliegveld waren daarbij ook Blauwe Eksters *Cyanopica cyanus*. Langs de snelweg in de richting van de kust zagen wij alleen de oostelijke ondersoort van 'onze' Ekster *Pica pica sericea*. Langs deze weg zijn de afgelopen jaren veel populieren aangeplant. Daarin bevinden zich eksternesten.

Wij reisden naar China voor het waarnemen van vogels die langs de kust naar het noorden trekken. De piek van de voorjaartrek ligt half mei. Behalve naar trekvogels keken wij echter ook naar de lokale broedvogels. Volgens Brazil (2009) broeden in de omgeving van Beidaihe zeven soorten roofvogels: de Steenarend *Aquila chrysaetos*, Oostelijke Zwarte Wouw *Milvus lineatus*, Grijskopbuizerd *Butastur indicus*, Kleine Sperwer *Accipiter gularis*, Boomvalk *Falco subbuteo*, Torenvalk *F. tinnunculus* en Amoervalk *F. amurensis*. De Japanse Buizerd *Buteo japonicus* en Havik *Accipiter gentilis* komen in dit gebied uitsluitend voor als trekvogel. Voor ons Nederlanders is dat anno 2015 opmerkelijk.

Mannetje Amoervalk, Happy Island (China), 16 mei 2015 (Foto: Eduard Opperman). *Male Amur Falcon, Happy Island, 16 May 2015.*

De Steenarend en Oostelijke Zwarte Wouw werden door ons tijdens die twee weken in China niet gezien. Over de Oostelijke Zwarte Wouw schreef Williams (2005) al in de jaren negentig dat de aantallen daarvan sterk zijn afgenomen, waarschijnlijk als gevolg van het overvloedig gebruik van pesticiden op veel plaatsen in Oost-Azië. Van de Grijskopbuiserzagen zagen wij slechts één exemplaar: in het 'Hebei Qinhuangdao National Geology Park', niet ver van 'Old Peak'. Deze vogel kwam hoog overzeilen. Niet uit te sluiten valt dat het hierbij ging om een doortrekker.

Boomvalken en Sperwers werden door ons veel gezien, vooral in de tweede week van mei. Behalve Kleine Sperwers waren daarbij ook veel gewone Sperwers *Accipiter nisus* en enkele Chinese Sperwers *Accipiter soloensis*. Hierbij zal het vooral zijn gegaan om trekvogels. Torenvalken zagen wij de hele reis met enige regelmaat. Net als de Steenarend en de Oostelijke Zwarte Wouw is die standvogel in dit gebied. De Amoervalk is dat niet: die overwintert in Zuidelijk Afrika. Ook Amoervalken werden door ons veelvuldig gezien: niet alleen op trek, maar ook in de buurt van de ekstersnesten die door hen als broedplaats worden gebruikt. Het ontbreken van grote roofvogels als de Havik is, behalve voor Eksters, ook voor hen alleen maar gunstig.

Parente Amoervalken, Beidahe (China), 12 mei 2015 (Foto: Eduard Opperman). *Copulating Amur Falcons, Beidahe, 12 May 2015.*

Het is niet alleen door het pesticidgebruik dat in het door ons bezochte gebied zo weinig grote roofvogels tot broeden komen. In Oost-Azië wordt ook op roofvogels geschoten. Williams (2005) schrijft dat hij tijdens de najaarstrek regelmatig roofvogels

heeft gezien die, waarschijnlijk als gevolg daarvan, delen van hun verenkleed misten – in zijn artikel is ter illustratie daarvan een foto van een Oostelijke Wespindief *Pernis orientalis* met zo'n 'hap' uit de vleugel opgenomen. In Beidaihe heeft hij in het verleden geregeld gezien dat met geweren of katapulten op vogels werd geschoten. In een bijschrift uit 2005 bij zijn artikel uit de jaren negentig geeft hij aan dat dit door scholing en een betere rechtshandhaving nu gelukkig niet veel meer voorkomt. Eksters zullen ook in het verleden daarbij overigens vaak zijn gespaard: in China gelooft men dat zij geluk brengen (MacKinnon & Phillipps 2000).

Een ander probleem dat door de autoriteiten nu wordt aangepakt, is het op grote schaal vangen van vogels. Ook roofvogels werden daarvan het slachtoffer: volgens Williams (2005) werden in Beidaihe bijvoorbeeld Haviken gevangen. Het vangen van vogels is nog niet volledig uitgebannen. Zo vonden wij op 15 mei 2015 in 'Magic Wood' – een klein maar bij vogelaars beroemd stukje bos langs de Golf van Bohai vlakbij 'Happy Island' – de restanten van een mistnet met daarin onder andere een dode Goudlijster *Zoothera dauma* en een aantal dode uilen.

Opening van het vogelfestival in Beidaihe: Eduard Opperman schuift aan bij de hoogwaardigheidsbekleders op het podium, Beidaihe (China), 9 mei 2015 (Foto: Jos Vroege). *Festival of Birds at Beidahe, opening ceremony, 9 May 2015.*

Verheugend was dat wij in Beidaihe en omgeving veel Chinezen hebben ontmoet – waaronder een aantal jongeren – die geïnteresseerd zijn in vogels. In het bijzonder het fotograferen van vogels lijkt daarbij populair te zijn. In Beidaihe was een vogelfestival in mei 2015, waar wij als 'foreign guests' gastvrij werden ontvangen. Qinhuangdao – de havenstad waar Beidaihe bestuurlijk onderdeel van uitmaakt – werd daar gepro-

moot als vogelhoofdstad van China. Door rechtshandhavers, leraren en leerlingen werd tijdens de opening van het festival plechtig beloofd om de vogels in dit gebied te zullen beschermen. Hoe groot de problemen voor vogels langs de oostkust van China ook zijn: dat is hoopgevend (Ma *et al.* 2012).

Dank

Met dank aan Gerjon Gelling en Henk Levering voor hun commentaar op een eerdere versie van dit artikel, en aan Eduard Opperman voor commentaar en toestemming om de door hem gemaakte foto's als illustratie bij dit artikel te gebruiken.

Summary

Vroege J.A. 2015. Magpies *Pica pica* and Amur Falcons *Falco amurensis* around Qinhuangdao: China's Bird-Watching Capital. De Takkeling 23: 269-272.

In May 2015, a group of Dutch birders visited the east coast of China near Beidaihe. Apart from migrants, they also observed breeding birds. From the seven raptor species breeding in this area only four were seen regularly: Japanese Sparrowhawk *Accipiter gularis*, Northern Hobby *Falco subbuteo*, Eurasian Kestrel *F. tinnunculus* and Amur Falcon *F. amurensis*. In his papers on Beidaihe as 'Bird Migration Hub of the Orient', Martin Williams mentioned pesticides, hunting and trapping as factors responsible for the decline of large raptors. For Magpies - abundant in this region and regarded as a good luck omen - and for Amur Falcons breeding on Magpie nests, perhaps the absence of large raptors is a blessing in disguise. Hunting and trapping are now less common, thanks to education and law enforcement. At the Birding Festival in Beidaihe, Qinhuangdao – the big city in this region of which Beidaihe is a district – was promoted as 'China Bird-Watching Capital'. The growing number of people in China realising that birds need to be protected is hopeful.

Literatuur

- Brazil M. 2009. Birds of East Asia. China, Taiwan, Korea, Japan, and Russia. Princeton University Press, Princeton.
- Ma Z., Cheng Y., Wang J. & Fu X. 2012. The rapid development of birdwatching in mainland China: a new force for bird study and conservation. *Bird Conserv. Intern.* 23: 259-269.
- MacKinnon J. & Phillipps K. 2000. A Field Guide to the Birds of China. Oxford University Press, Oxford.
- Williams M. 2005. Beidaihe – Bird Migration Hub of the Orient. [In oktober 1994 en februari 1995 gepubliceerd in 'Birding'; online beschikbaar via 'martinwilliams.tripod.com' onder 'Science and Conservation'.]

Adres: Laanacker 15, 1902 AK Castricum (j.vroege@casema.nl)